

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕЙТРАЛЬНОГО РІВНЯ ДЕГРАДАЦІЇ ҐРУНТІВ І СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ

Проблема деградації ґрунтів була надзвичайно важливою і в довоєнний час, проте за повномасштабної російської збройної агресії вона стала ще важливішою й актуальнішою, оскільки в результаті бойових дій масштабної руйнації зазнає ґрунтовий покрив України, 60% якого становлять унікальні чорноземні ґрунти — найродючіші ґрунти у світі, що є гарантом експортного потенціалу аграрної продукції в державі та глобальної продовольчої безпеки. Нині особливо актуальними стали питання глобального й національного рівнів стосовно того, як досягти нейтрального стану деградації земель і ґрунтів та забезпечити стале управління ґрунтовими ресурсами; якими мають бути джерела фінансування та як сформувати належне фінансове забезпечення для реалізації заходів з охорони ґрунтів і раціонального використання земель; як забезпечити сталий розвиток землекористування в умовах глобальних кліматичних змін. Саме цьому й присвячено фундаментальну монографію А.В. Кучера **«Financial support for the formation of sustainable competitiveness of land use of agricultural enterprises»: monograph. Plovdiv: Academic publishing house «Talent», 2022. 884 p. doi: 10.13140/RG.2.2.21182.77125.**

Дослідження виконано на досить високому науково-прикладному рівні відповідно до чинних пріоритетних напрямів розвитку аграрної науки. Його результати спрямовані на розвиток та імплементацію Глобальної ініціативи зі сталого землекористування «The ELD», Глобальної ініціативи «4 per 1000», низки положень Плану імплементації Глобального ґрунтового партнерства ФАО та його Регіональних ґрунтових партнерств, Добровільних принципів сталого менеджменту ґрунтових ресурсів, Паризької кліматичної угоди і стратегічних нормативно-правових актів держави, зокрема «Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням» у частині заходів, відповідальність за які покладено на НААН.

У 5-ти розділах монографії послідовно розкрито теоретичний, методологічний і

прикладний концепти фінансового забезпечення формування сталої конкурентоспроможності землекористувань аграрних підприємств. У монографії введено в науковий обіг і визначено сутність таких понять: «стала конкурентоспроможність землекористувань аграрних підприємств», «Глобальний індекс сталої конкурентоспроможності сільського господарства», «інвестиційна привабливість аграрного землекористування». Уперше розроблено й обґрунтовано методологічний концепт фінансового регулювання формування сталої конкурентоспроможності землекористувань аграрних підприємств; запропоновано створити Державний фінансовий фонд для досягнення нейтральної деградації земель і відтворення родючості ґрунтів; розроблено й апробовано методологію грошової оцінки збитків від деградації ґрунтів в аграрних підприємствах та методологію оцінювання інвестиційної привабливості аграрного землекористування; запропоновано й обґрунтовано стратегічні пріоритети фінансового забезпечення та потенційні джерела фінансування заходів сталого управління ґрунтами; розвинуто рекомендації щодо вдосконалення фіскального регулювання формування сталої конкурентоспроможності землекористувань аграрних підприємств і розвитку сільських територій.

Монографія містить цінні результати актуального дослідження, які будуть потрібними для подальшої розбудови сучасної ґрунтоохоронної політики України, формування системи сталого управління ґрунтовими ресурсами, фінансового забезпечення сталої конкурентоспроможності землекористувань аграрних підприємств і на цій основі забезпечення продовольчої безпеки й стабільного розвитку землекористування. Монографія буде корисною для фахівців органів державної та місцевої влади, менеджерів аграрних підприємств, спеціалістів у сфері охорони та раціонального використання ґрунтових ресурсів та ін.

**С.А. Балюк,
академік НААН**